

Jan Charytański

"Die Völkergemeinschaft", Henri de Riedmatten, z fr. tłum. Irmegard Pahl, Köln 1969 : [recenzja]

Collectanea Theologica 41/4, 215

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cenne dzieło jego funkcjonalności. A funkcjonalność i tym samym взгляд na czytelnika muszą należeć do pierwszorzędnych zalet dzieła, któremu za cel stawia się komentowanie Słowa „dzisiaj i na dzisiaj” i które miałoby być środkiem zaradczym na niepewność doktrynalną naszych czasów.

Pomimo powyższych i innych nie wymienionych zastrzeżeń komentarz Schürmanna jest cennym i trwałym wkładem do lepszego zrozumienia Ewangelii wg Łukasza, a przez nią także najstarszej *paradosis* apostołskiej. Trud zapoznania się z tym dziełem zostanie każdemu hojnie wynagrodzony.

Ks. Henryk Krszyna SJ, Würzburg

Henri de RIEDMATTEN, *Die Völkergemeinschaft*, z francuskiego tłum. Irme-gard Pahl, Köln 1969, Verlag J. P. Bachem, s. 110.

Książka stanowi dziesiąty tomik serii *Kommentarreihe zur Pastoralkonstitution des Zweiten Vatikanischen Konzils über die Kirche in der Welt von heute*, której zeszyty 1—4, 6 i 8 zostały przedstawione w „Collectanea Theologica” 40(1970) f. I s. 157—166. Niniejszy tomik omawia drugą część pod tytułem *Potrzeba umacniania pokoju i rozwijania wspólnoty narodów*.

O opracowanie tego tematu redakcja poprosiła Henri Maurice de Riedmattena OP jako najbardziej kompetentnego w danej dziedzinie. Pełnił on od 1953 r. funkcję delegowanego przez Stolicę Świętą obserwatora na konferencjach międzynarodowych. W latach 1963—66 był generalnym sekretarzem papieskiej komisji do spraw rodziny, zaludnienia i regulacji urodzin. Jako ekspert soborowy współpracował przy redakcji konstytucji *Gaudium et spes*. Wreszcie od 1967 r. jest kierownikiem stałej misji Stolicy Świętej przy Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Toteż autor ukazuje czytelnikowi historię tekstu, jako związek z oficjalnymi wypowiedziami Piusa XII, encyklikami Jana XXIII, przede wszystkim jednak z encykliką *Populorum progressio* Pawła VI. Tę ostatnią uważa nieomal za komentarz do wielu numerów omawianego rozdziału konstytucji *Gaudium et spes*. Omawia również wpływ takich działaczy jak P. Lebret, P. Perroy czy Raul Prebisch, któremu dedykuje swą pracę.

Postulaty konstytucji wiąże ściśle z działaniem Kościoła na tym odcinku życia międzynarodowego poprzez oficjalne przedstawicielstwo Stolicy Świętej oraz przez międzynarodowe organizacje katolickie, współpracujące z ONZ i jego agendami na prawach głosu doradczego wśród innych międzynarodowych organizacji niepaństwowych. Ta stała konfrontacja postulatów i realizacji pozwala autorowi wykrywać sformułowania nieprecyzyjne, będące owocem ingerencji członków komisji nie zawsze fachowo zorientowanych. Jednocześnie jednak autor potrafi wskazać postulaty, które nie tylko dla Kościoła, ale dla całego współczesnego świata są wezwaniem i drogowskazem mogącym ustrzec przed grożącym kryzysem np. w dziedzinie przygotowania kadr zawodowych dla trzeciego świata czy regulacji urodzin. Omawiając problemy handlu międzynarodowego w związku z rozwojem trzeciego świata autor w sposób sugestywny ukazuje znaczenie sformułowań soborowych, którymi zajęły się odpowiednie konferencje międzynarodowe, organizowane przez ONZ.

Kościół Soboru Watykańskiego II jeszcze raz odczytał na nowo słowa Chrystusa „cokolwiek uczyniliście jednemu z tych najmniejszych...” i w świetle problemów współczesnego świata tego najuboższego brata dostrzegł w krajach dążących do rozwoju. Szukając jego dobra potrafił wyminąć wiele niebezpieczeństw, kryjących się w niesionej tym krajom pomocy. Przede wszystkim jednak podkreślił znaczenie wartości etycznych w rozwiązywaniu problemów pokoju, rozwoju życia międzynarodowego.

Ks. Jan Charytański SJ, Warszawa